

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра психології

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

на здобуття рівня вищої освіти «бакалавр»

на тему «РОЗВИТОК Я-КОНЦЕПЦІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ЯК УМОВА
ФОРМУВАННЯ ДОШЛЮБНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ»

Виконав:

здобувач вищої освіти 320-с групи
спеціальності 053 Психологія
ОП Психологія. Психологічне
консультування
Дегтярьов Антон Віталійович

Керівник: канд. психол. наук, доцент
Шевченко С.В.

Рецензент: психолог-методист
КЗ «Опорний заклад освіти
Малоданилівський ліцей»
Харківської області
Пономаренко О.М.

Запоріжжя-2024

АНОТАЦІЯ

Дегтярьов А.В. Розвиток Я-концепції в юнацькому віці як умова формування дошлюбних уявлень про сімейне життя

В дипломній роботі теоретично обґрунтовано та експериментально досліджено вивчити взаємозв'язок Я-концепції з дошлюбними уявленнями про сімейне життя в юнацькому віці.

В роботі визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми дослідження Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці, на основі загального дослідження теоретичного аналізу особливостей Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці обґрунтовано та проведено методику емпіричного дослідження. Встановлено наявність зв'язку між Я-концепцією та дошлюбними уявленнями про сімейне життя в юнацькому віці, спираючись на результати проведених методик. На основі одержаних результатів запропоновано корекційну програму та розроблено психологічні рекомендації щодо розвитку реалістичних уявлень про шлюб та сім'ю в юнацькому віці.

Ключові слова: Я-концепція, дошлюбні уявлення, сімейне життя, шлюб, юнацький вік.

SUMMARY

Degtyarev A.V. The development of self-concept in adolescence as a condition for the formation of premarital ideas about family life

In the diploma work, it is theoretically justified and experimentally investigated to study the relationship between self-concept and premarital ideas about family life in youth.

The paper defines theoretical approaches to the study of the problem of self-concept research and premarital ideas about family life in youth, based on the general research of the theoretical analysis of the features of self-concept and premarital ideas about family life in youth, the methodology of empirical research is substantiated and carried out. The existence of a connection between the self-concept and premarital ideas about family life in youth was established, based on the results of the conducted methods. On the basis of the obtained results, a corrective program was proposed and psychological recommendations were developed for the development of realistic ideas about marriage and family in youth.

Key words: Self-concept, premarital ideas, family life, marriage, youth.

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на тему:

«Розвиток Я-концепції в юнацькому віці як умова формування дошлюбних уявлень про сімейне життя»

здобувача вищої освіти 320-с групи
спеціальності 053 Психологія

Дегтярьова Антона Віталійовича

Науковий керівник – к.психол.н., доцент кафедри психології Шевченко
Світлана Віталіївна

Актуальність дослідження. Міжособистісні та міжстатеві стосунки неминуче виникають у процесі спілкування та життєдіяльності і стосуються усіх сфер людського життя. Тому на етапі сучасного розвитку науки та суспільства цьому феномену приділяють велику увагу. Людські взаємини в своїй основі будуються на ставленні особистості до себе та до інших, її розвитку та вихованні. Образ «Я» виникає під впливом оцінного ставлення інших людей, тобто є більшою мірою суб'єктивним, і тим самим формує уявлення про відношення людини до протилежної статті. Результатом розвитку уявлень про себе та інших є Я-концепція особистості, її власна самооцінка та самоусвідомлення. Особливо це проявляється у підлітковому та юнацькому віці.

Складності створення шлюбу та сім'ї, з якими зустрілося суспільство сьогодні, обумовлюють актуальність проблеми, виносять її на розгляд на поглиблене вивчення. Перешкодою до щасливого шлюбу стають хибні уявлення подружжя один про одного та сласну самооцінку. І саме в юнацькому віці особистість прагне наділити свого обранця якостями, подібними до власних, але з певним їх перебільшенням у бік мужності або жіночності. Це призводить до майбутніх конфліктів на основі завищених вимог, до нереалістичних уявлень про стосунки та сім'ю. Що в свою чергу, веде до непорозуміння між подружжям та складнощів взаємодії у родині. Тому, на нашу думку, актуальним буде побудувати наше дослідження на розгляді цієї проблеми.

Об'єкт дослідження: психологічні особливості «Я-концепції» старшокласників.

Предмет дослідження: взаємозв'язок Я-концепції з дошлюбними уявленнями про сімейне життя в юнацькому віці.

Мета дослідження: теоретично та експериментально вивчити взаємозв'язок Я-концепції з дошлюбними уявленнями про сімейне життя в юнацькому віці.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукову літературу з проблеми дослідження Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці.

2. На основі загального досліду теоретичного аналізу особливостей Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці обґрунтувати методикку емпіричного дослідження.

3. Виявити наявність зв'язку між Я-концепцією та дошлюбними уявленнями про сімейне життя в юнацькому віці, спираючись на результати проведених методик.

4. На основі одержаних результатів запропонувати корекційну програму та розробити психологічні рекомендації щодо розвитку реалістичних уявлень про шлюб та сім'ю в юнацькому віці.

Методи та методики дослідження. У роботі використані такі методи як теоретичний та емпіричний аналіз; метод експерименту; табличні методи представлення результатів емпіричного дослідження; методи інтерпритації одержаних результатів.

Для проведення емпіричного дослідження використовувались наступні методики:

1. Методика на самооцінку Дембо-Рубінштейн.

2. Методика незакінчених речень.

Емпірична база дослідження. В дослідженні приймали участь учні 10-11-х класів.

За результатами роботи робимо наступні висновки:

1. Проблемою дослідження Я-концепції займалося чимало західних вчених, які обґрунтували різні підходи до бачення цього феномену. Аналіз їх напрацювань дав змогу визначити, що центральною ланкою «Я-концепції»

особистості як чинника становлення в групі виступає самосвідомість, яка орієнтована на осмислення людиною своїх дій, почуттів, думок, мотивів поведінки, інтересів, своєї позиції в суспільстві та оточенні. Самосвідомість – це знання про самого себе і об'єктом її є сама особистість. У самосвідомості вона виступає і як суб'єкт, і як об'єкт пізнання.

2. В період підліткового віку та юності починається осмислення своїх власних якостей та можливостей. Сприйняття себе з позитивної точки зору, тобто: відчуття самоповаги, прийняття себе таким який ти є з адекватною самооцінкою власних недоліків і цінностей. В негативному плані в юнацькому віці відмічається недооцінене самоставлення особистості до себе, неадекватна самооцінка, неприйняття себе. Характерним є не реалістичність у сприйнятті протилежної статі, зокрема наділення свого обранця якостями, подібними до власних, але з певним їх перебільшенням у бік мужності або жіночності. І в результаті цього формування у старшокласників саме не реалістичних дошлюбних уявлень про сімейне життя та складнощі у майбутньому прийняті рішення щодо серйозних стосунків з протилежною статтю. Щоб встановити зв'язок між самооцінкою індивіда та його відношенням до майбутніх обранців та обраниць, було вирішено застосувати відповідні методики. Співвідношення результатів дало нам чітке бачення проблеми та шляхів її вирішення.

3. За допомогою графічної інтерпретації отриманих результатів, було знайдено зв'язок між показниками самооцінки (оцінювання особистісних якостей) та рівнів прояву відношення до міжстатевих стосунків у юнацькому віці, що відображає взаємозв'язок оцінки себе та своїх якостей з відношенням до протилежної статі, шлюбу та сімейних стосунків у старшокласників. На основі цього було зроблено висновок, що одним з головних чинників формування дошлюбних уявлень у юнацькому віці є власна самооцінка, яка виступає одним із найважливіших складових елементів „Я-концепції" і водночас, є одним із основних джерел її створення. Уявлення юнака про себе ніколи не існують безвідносно до емоційно забарвленої їх оцінки. І джерелом їх формування є взаємодія власних суджень індивіда про себе та оцінки індивіда іншими людьми.

4. Спираючись на результати дослідження було запропоновано корекційно-розвивальну програму, метою якої є засвоєння навичок адекватної самооцінки, аналізу власних вчинків, поведінки; створення учнями відповідного «Я-образу». Так як процес становлення Я-концепції має соціальний характер і впливає на формування уявлень про взаємовідносини у сімейному житті, створення у юнаків саме реалістичного сприйняття себе дозволить адекватно оцінити якості свого обранця.

Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні теоретичних знань про особливості Я-концепції особистості в період ранньої юності, обґрунтуванні взаємозв'язку Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці оформленні рекомендацій та корекційної програми розвитку адекватних уявлень про себе та оточуючих в юнацькому віці..

Практичне значення роботи полягає у тому, що отримані дані в результаті виконання роботи можуть бути використанні при підготовці молодих людей до подружнього життя.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, 3 розділів та підрозділів до них, висновків, списку використаної літератури, 2 додатків.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ Я-КОНЦЕПЦІЇ ТА ДОШЛЮБНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	6
1.1 Загальна характеристика Я-концепції особистості, її психологічна сутність	6
1.2. Особливості Я-концепції особистості в період ранньої юності.....	12
1.3. Взаємозв'язок Я-концепції з дошлюбними уявленнями в юнацькому віці.....	18
РОЗДІЛ II. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ Я-КОНЦЕПЦІЇ ТА ДОШЛЮБНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ.....	22
2.1.Обґрунтування вибору методик та організація емпіричного дослідження.....	22
2.2.Аналіз результатів дослідження взаємозв'язку Я-концепції та дошлюбних уявлень про сімейне життя в юнацькому віці.....	24
РОЗДІЛ III. ПРОГРАМА РОЗВИТКУ Я-КОНЦЕПЦІЇ ЯК УМОВИ ФОРМУВАННЯ ДОШЛЮБНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	33
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46

Ім'я користувача:
Анастасія Сухомлінова

ID перевірки:
1016272264

Дата перевірки:
08.04.2024 10:04:40 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
08.04.2024 22:39:05 EEST

ID користувача:
100012861

Назва документа: Дегтярьов

Кількість сторінок: 35 Кількість слів: 8624 Кількість символів: 63176 Розмір файлу: 78.10 KB ID файлу: 1016062155

28.3%

Схожість

Найбільша схожість: 18.6% з Інтернет-джерелом (<https://ukrreferat.com/chapters/psihologiya/psihologichni-osoblivosti...>)

28.1% Джерела з Інтернету

497

Сторінка 37

3.13% Джерела з Бібліотеки

3

Сторінка 42

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%

Вилучень

Немає вилучених джерел